
ВОЕННА АКАДЕМИЯ „ГЕОРГИ СТОЙКОВ РАКОВСКИ“

СТ А Н О В И Щ Е

от полковник доцент д-р Георги Димитров ДИМОВ,
началник на катедра „Политики, стратегии и отбранително планиране“ на
Военна академия „Г. С. Раковски“,
гр. София, 1504, бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ 82,
тел. 02/9226604; GSM: 0884542403
e-mail: gdimov04@yahoo.com

на дисертационния труд на майор инж. Илиан Илиев СОТИРОВ

на тема „УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ
ЕЛЕМЕНТИТЕ ОТ СИСТЕМАТА ЗА ОТБРАНА НА СТРАНАТА”,

представен за придобиване на образователната и научна степен „Доктор”.

Докторска програма по научната специалност „Военнополитически
проблеми на сигурността”.

Област на висшето образование – 9 „Сигурност и отбрана“.
Професионално направление – 9.1 „Национална сигурност“.

София
2017 г.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Свидетели сме на нарастване на нетрадиционните и асиметрични рискове и заплахи за сигурността на континента Европа, Балканите и респективно нашата страна. Това ангажира в по-голяма степен вниманието на държавното ръководство с проблемите на сигурността и отбраната. Освен международните организации, чрез които страната ни приоритетно развива своите международни отношения, нараснаха двустранните споразумения за сътрудничество в тази област. Появиха се нови ангажименти и се усъвършенства системата за национална сигурност. Това естествено се отрази на системата за отбрана на страната.

Същевременно, чрез редица актове на законодателната и изпълнителната власти в страната, се демонстрира изоставане на нормативната уредба, свързано с обществените отношения между институциите и гражданите и произтичащите от това предизвикателства от организационен и функционален характер. Спъва се взаимодействието между елементите от системата за отбрана на страната.

Посочените обстоятелства разкриват навременността на представения от майор инж. Илиан Илиев Сотиров дисертационен труд. Амбицията на докторанта е да запълни дефицита от знания по отношение на ролята, принципите, характеристиките и формите на междуинституционалното взаимодействие, който всъщност намалява ефективността на системата за отбрана на страната. Затова направеното изследване на тема: „Усъвършенстване на взаимодействието между елементите от системата за отбрана на страната“ съответства на потребностите на нашето общество. Разработката в своята същност обосновава промяната в съществуващите модели за:

- изграждане на отбранителните способности на страната;
- архитектурата на системата за отбрана;
- развитието на ВС на РБ;

- функциониране на системата за управление при кризи.

В дисертационния труд се доказва необходимостта от утвърждаване на водещата роля на Съвета по сигурността към Министерския съвет на Република България като стратегически орган за управление на системата за сигурност и за отбрана на страната.

Силна страна на изследването е многообразието на използваните научни методи, фокусирани върху управлението на една от най-сложните системи – системата за отбрана на страната. По този начин убедително се извежда на преден план междуинституционалното взаимодействие при вземането на решения за управление на страната в съвременните условия на обществено развитие.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Основните резултати в направеното изследване се ориентират около възможността за добиване и обработка на голям обем и разнородна по характер информация, която да бъде използвана за бързо и максимално близко до реалните условия използване на съществуващите отбранителни способности или за създаване на нови способности, предвид неопределеността на рисковете и заплахите за интересите на страната. Това по своята същност е предпоставка за интегритет на елементите от системата за отбрана на страната, който е и цел на процеса по организиране и поддържане на взаимодействието. Допълнително, в ролята на катализатор на този процес, се явява системата за колективна отбрана на НАТО със своите изисквания и ограничения към способностите за отбрана на страните членки.

Във връзка с посоченото, конкретните научни и научно-приложни резултати в дисертационния труд на майор Сотиров могат да бъдат сведени до следното:

Научни резултати:

1. Обогатена е теорията, свързана със същността на междуинституционалното взаимодействие, разкрити са нови страни на съществуващите връзки и зависимости между елементите от системата за отбрана, изведени са основните характеристики и са разкрити факторите, оказващи осезаемо влияние върху процеса на взаимодействие.

2. Разработена е класификация на видовете, нивата и формите на междуинституционалното взаимодействие и е предложен вариант на континуум, от гледна точка на търсения интегритет.

Научно-приложни резултати:

1. Предложен е нов начин за прилагане на системния подход при изграждане на архитектурата на системата за отбрана, базиран на водещата роля на междуинституционалното взаимодействие и са предложени критерии и показатели за измерване на управленската ефективност.

2. Разработен е концептуален „модел“ за изграждане на обща отбранителна способност на страната, водещ до промяна в установения начин за изграждане на отделните отбранителни способности, способстващ за усъвършенстването на взаимодействието между елементите от системата за отбрана.

3. Изведени са конкретни предложения и препоръки към: организационната и функционална архитектура на системата за отбрана; модела за управление на системата за отбрана на страната; структурата и състава на въоръжените сили, както и редица законодателни и доктринални промени, водещи до повишаване ефективността на взаимодействието между елементите от системата за отбрана.

Резултатите в дисертационния труд са много добре онагледени и подкрепени с множество приложения към основния текст, което способства за тяхната достъпност и яснота, а и е доказателство, че авторът ѝ умее да представя своите научни достижения. Част от постигнатото в дисертацията

на майор Илиан Сотиров е публикувана в три доклада на научни форуми, един от които в съавторство с доцент д-р Борис Богданов. Недвусмислено се потвърждава, че дисертацията и две от публикациите към нея са изключително авторско дело, а единият от докладите е с 50% участие на докторанта.

3. Критични бележки

В дисертационния труд има и някои слабости. Текстът в Глава Първа изобилства от съпътстваща изследването информация и обстоятелствени пояснения, които не са в пряка връзка с получените резултати.

Темата на дисертацията принципно е свързана с нормативните документи, осигуряващи провеждането на отбранителната политика на страната. Това от практическа гледна точка е довело до съобразяване с твърде много условия и дори противоречиви постановки със сравнително малка научна стойност. В резултат на това обемът на дисертационния труд е голям.

Майор инж. Илиан Сотиров в стремежа си да обхване възможно най-голям обем от информация е използвал много сложни и тромави изразни конструкции.

Посочените критични бележки могат лесно да бъдат отстранени в по-нататъшната работа на майор Сотиров и по никакъв начин не намаляват и не отричат посочените в автореферата приноси. Убеден съм в способностите на автора и вярвам, че ще се съобрази с направените бележки към дисертацията.

4. Заключение

Представеният дисертационен труд е актуален и издържан в методическо отношение. Резултатите са систематизирани, онагледени и интерпретирани. Направените изводи и приноси са от значение за по-нататъшни изследвания в посока на повишаване ефективността на системата за отбрана, а имат и приложен характер. Изследването отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“. Личният принос на автора е добре подчертан. Публикациите му

по темата имат научен характер и са публикувани през последните две години.

5. Оценка на дисертационния труд

Посоченото по-горе ми дава основание да дам **положителна** оценка на дисертационния труд на тема „Усъвършенстване на взаимодействието между елементите от системата за отбрана на страната“ и препоръчам на научното жури да гласува положително за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ от майор инж. Илиан Илиев Сотиров.

Член на журито: (П)

Дата 14.12.2017 г.